

Krankenpflege 19 Geestelijke gezondheid en neuropsychologie

- Herken symptomen van schizofrenie, psychotische stoornissen en ernstige psychische aandoeningen
- Communiceer effectief met cliënten die hallucinaties, wanen of verwarring ervaren
- Ondersteunen van cliënten met een verstandelijke beperking en neuroontwikkelingsstoornissen (bijv. Rett-syndroom)
- schizofrenie, psychose, hallucinaties, wanen, verstandelijke beperking, Rett-syndroom, crisissignalen

De schizofrenie	<i>(Die Schizophrenie)</i>	De bijwerking	<i>(Die Nebenwirkung)</i>
De psychose	<i>(Die Psychose)</i>	De ontwijkingsstrategie	<i>(Die Vermeidungsstrategie)</i>
De hallucinatie	<i>(Die Halluzination)</i>	Observeren en rapporteren	<i>(Beobachten und berichten)</i>
De waning	<i>(Die Wahnvorstellung)</i>	Empathisch luisteren	<i>(Einfühlsam zuhören)</i>
De verstandelijke beperking	<i>(Die geistige Behinderung)</i>	Reageren op aanwijzingen	<i>(Auf Hinweise reagieren)</i>
Het Rett-syndroom	<i>(Das Rett-Syndrom)</i>	Iemand geruststellen	<i>(Jemanden beruhigen)</i>
De sociale achteruitgang	<i>(Der soziale Rückgang)</i>	Rustig blijven (kalmeren)	<i>(Ruhig bleiben (beruhigen))</i>
Het crisissignaal	<i>(Das Krisensignal)</i>	In kaart brengen (symptomen)	<i>(Erfassen (Symptome))</i>
De acute episode	<i>(Die akute Episode)</i>	Behandelplan opstellen	<i>(Behandlungsplan erstellen)</i>
De therapeutische relatie	<i>(Die therapeutische Beziehung)</i>	Verwijzen naar gespecialiseerde zorg	<i>(An spezialisierte Versorgung überweisen)</i>
De zorgcoördinator	<i>(Die Pflegekoordinatorin/Der Pflegekoordinator)</i>	Zelfbeschadiging voorkomen	<i>(Selbstverletzung verhindern)</i>
De medicatie	<i>(Die Medikation)</i>	Gedragsactivatie toepassen	<i>(Verhaltensaktivierung anwenden)</i>

1.Übungen

1. Ordnen Sie jedes Wort seiner Definition zu.

a. De psychose	1. toestand waarin iemand het contact met de realiteit verliest
b. De hallucinatie	2. ervaring waarbij iemand iets ziet, hoort of voelt dat er niet echt is
c. De verstandelijke beperking	3. stoornis waardoor iemand informatie langzamer begrijpt en vaak extra hulp nodig heeft

a-1 b-2 c-3

2. Beobachtung auf der geschlossenen Station (QR: Audio)

Fülle die Lücken aus: behandelplan, crisissignalen, interventie, wanen, realiteitszin, observatieverslag, schizofrenie, veiligheidsplan, zelfbeschadiging, medicatie

Op de gesloten afdeling van een psychiatrisch ziekenhuis begint de avonddienst. Verpleegkundige Sara leest in het elektronisch dossier dat meneer Van Dijk (1) _____ heeft en de laatste weken vaker stemmen hoort. In het (2) _____ staat dat zijn (3) _____ wisselt: soms kan hij goed vertellen wat er gebeurt, maar soms denkt hij dat de tv speciaal voor hem geheime berichten uitzendt. Sara let extra op (4) _____, zoals plotselinge boosheid, (5) _____ of weigeren van medicatie.

Tijdens de ronde ziet Sara dat meneer Van Dijk onrustig door de gang loopt. Hij zegt dat de camera's hem volgen en dat iemand hem wil vergifigen. Sara blijft rustig en spreekt in korte, duidelijke zinnen. Ze gaat niet in discussie over zijn (6) _____, maar benoemt wat zij ziet: dat hij bang is en veel spanning voelt. Ze controleert of hij veilig is, biedt een rustige kamer aan en bespreekt het (7) _____ dat in zijn (8) _____ staat. Daarna belt ze met de arts om de situatie te bespreken en om te beoordelen of extra (9) _____ of aanpassing van de (10) _____ nodig is.

Auf der geschlossenen Station einer psychiatrischen Klinik beginnt der Spätdienst. Pflegefachkraft Sara liest in der elektronischen Akte, dass Herr Van Dijk an Schizophrenie leidet und in den letzten Wochen häufiger Stimmen hört. Im Beobachtungsbericht steht, dass sein Realitätsbezug schwankt: Manchmal kann er gut schildern, was passiert, aber manchmal glaubt er, dass der Fernseher extra für ihn geheime Botschaften sendet. Sara achtet besonders auf Krisensignale wie plötzliches starkes Ärgernis, Selbstverletzung oder das Verweigern von Medikamenten.

Während der Visite bemerkt Sara, dass Herr Van Dijk unruhig den Flur auf und ab geht. Er sagt, die Kameras würden ihn verfolgen und jemand wolle ihn vergiften. Sara bleibt ruhig und spricht in kurzen, klaren Sätzen. Sie geht nicht in eine Diskussion über seine Wahnvorstellungen, sondern benennt, was sie sieht: dass er ängstlich ist und viel Anspannung spürt. Sie prüft, ob er sicher ist, bietet ein ruhiges Zimmer an und bespricht den im Behandlungsplan vorgesehenen Sicherheitsplan. Danach ruft sie den Arzt an, um die Situation zu besprechen und zu beurteilen, ob zusätzliche Interventionen oder eine Anpassung der Medikation nötig sind.

(1) schizofrenie, (2) observatieverslag, (3) realiteitszin, (4) crisissignalen, (5) zelfbeschadiging, (6) wanen, (7) veiligheidsplan, (8) behandelplan, (9) interventie, (10) medicatie

1. Waarom let Sara extra op crisissignalen bij meneer Van Dijk?

2. Welke voorbeelden van crisissignalen worden in de tekst genoemd?

3. Hören Sie sich den Audioausschnitt an und wählen Sie die richtige Antwort aus. (QR: Audio)

Wahr Falsch

1. De verpleegkundige zag tekenen van een acute psychose en probeerde de cliënt te kalmeren door rustig te blijven en korte vragen te stellen.	☐	☐
2. De cliënt dacht dat zijn familie hem wilde vergiften en voelde zich tijdens de dienst veilig op het werk.	☐	☐
3. Het behandelplan wordt niet direct tijdens de avonddienst gewijzigd; er is eerst gerapporteerd aan de zorgcoördinator en aanpassingen staan gepland voor morgen.	☐	☐

1-V 2-X 3-V

4. Wählen Sie die richtige Lösung

- Tijdens het gesprek _____ ik rustig en luister ik empathisch naar de cliënt. *(Während des Gesprächs bleibe ich ruhig und höre dem Klienten empathisch zu.)*
 a. *blijven*   b. *blijft*   c. *bleef*   d. *blijf*
- Gisteren _____ de zorgcoördinator crisissignalen en rapporteerde ze aan het team. *(Gestern beobachtete der Pflegekoordinator Krisensignale und berichtete sie dem Team.)*
 a. *observeert*   b. *observeerde*   c. *heeft geobserveerd*
 d. *observeren*
- Als de cliënt stemmen hoort, _____ ik hem gerust en vraag ik wat hij nodig heeft. *(Wenn der Klient Stimmen hört, beruhige ich ihn und frage, was er braucht.)*
 a. *stelt*   b. *heb gesteld*   c. *stel*   d. *stelde*

1. blijf 2. observeerde 3. stel

5. Rollenspiel - Dialoge (QR: Audio)

Avonddienst: cliënt hoort stemmen

Verpleegkundige *Mark, ik zie dat je onrustig bent; kun je vertellen wat er nu gebeurt in je hoofd?*

(Mark, ich sehe, dass du unruhig bist. Kannst du mir erzählen, was gerade in deinem Kopf vorgeht?)

Cliënt Mark: *Ik hoor weer stemmen, ze zeggen dat ik niks waard ben, ik denk dat het een soort hallucinatie is maar het voelt zo echt.*

(Ich höre wieder Stimmen. Sie sagen, dass ich nichts wert bin. Ich denke, es ist eine Art Halluzination, aber es fühlt sich so real an.)

Verpleegkundige *Dat klinkt heel naar; je hebt een ernstige psychische aandoening, een psychose, en dan is de realiteitscontrole moeilijk, maar ik geloof je dat het voor jou echt voelt.*
Anja: *(Das klingt sehr belastend. Du hast eine schwere psychische Erkrankung, eine Psychose, und dann ist die Realitätskontrolle schwierig. Ich glaube dir, dass es sich für dich real anfühlt.)*

Cliënt Mark: *Ik ben bang dat ik doordraai en dat ik weer opgenomen moet worden, ik merk dezelfde crisissignalen als bij mijn vorige terugval.*
(Ich habe Angst, dass ich durchdrehe und wieder aufgenommen werden muss. Ich erkenne dieselben Krisensignale wie bei meinem letzten Rückfall.)

Verpleegkundige *Zullen we samen rustig gaan zitten, ademhalingsoefeningen doen en ik noteer in het observatierapport wat je nu ervaart, zodat we je begeleidingsplan kunnen aanpassen?*
Anja: *(Sollen wir zusammen ruhig sitzen und Atemübungen machen? Ich schreibe auf, was du jetzt erlebst, damit wir deinen Betreuungsplan anpassen können.)*

Cliënt Mark: *Ja, als jij erbij blijft, lukt het me misschien beter om kalm te blijven en niet in die paranoïde gedachten mee te gaan.*
(Ja, wenn du bei mir bleibst, schaffe ich es vielleicht besser, ruhig zu bleiben und mich nicht von diesen paranoiden Gedanken mitreißen zu lassen.)

Verpleegkundige *Ik blijf bij je, en als het nodig is overleg ik met de arts over je antipsychoticum, zodat we de balans tussen effect en bijwerkingen goed in de gaten houden.*
Anja: *(Ich bleibe bei dir. Falls nötig, bespreche ich mit dem Arzt dein Antipsychotikum, damit wir Wirkung und Nebenwirkungen gut im Blick behalten.)*

Cliënt Mark: *Dank je, zo voel ik me minder alleen en durf ik eerder te zeggen als het weer misgaat.*
(Danke, so fühle ich mich weniger allein und traue mich eher zu sagen, wenn es wieder schlechter wird.)

1. Hoe zou jij Mark verder kunnen kalmeren zonder meteen medicijnen te geven?

---

6. Spreken: übersetzen und antworten (QR: KI+)

Ik merk dat u erg onrustig bent, klopt dat? / Kunt u kort beschrijven wat u nu hoort of denkt? / Ik noteer dit en meld het aan de zorgcoördinator.

1. Je werkt in de wijkverpleging en je cliënt hoort stemmen en is erg bang. Wat zegt u om de cliënt te kalmeren en gerust te stellen?

---

2. Tijdens uw dienst merkt u bij een cliënt met een psychose plots meer onrust en nieuwe wanen. Welke crisissignalen noteert u en aan wie meldt u dit?

---

7. Schreiben: E-mail (QR: KI+)

Onderwerp: Observaties meneer Van Loon, kamer 12

Beste collega,

Gisteravond meldde de avonddienst dat meneer Van Loon erg onrustig was. Hij zei dat hij stemmen hoorde en dat er camera's in de muur zaten. Mogelijk gaat het om een **psychose** met **hallucinaties** en **wanen**.

Wil jij vandaag extra goed **observeren** hoe hij zich gedraagt (angst, **zelfbeschadiging**, **suïcidaliteit**) en of hij zijn **medicatie** inneemt? Laat mij vóór 16.00 uur weten wat je hebt gezien, zodat we de **risico's** kunnen inschatten en het beleid kunnen **afstemmen**

Met vriendelijke groet,

Dr. M. Jansen, psychiater

Schreibe eine passende Antwort: *Naar aanleiding van uw e-mail wil ik u informeren dat... / Tijdens mijn dienst heb ik geobserveerd dat... / Kunt u mij laten weten of...*
